

Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігі

Қарағанды мемлекеттік техникалық университеті

БЕКІТЕМІН

Ғылыми кеңес төрағасы,

ҚарМТУ ректоры

_____ **Ғазалиев А.М.**

_____ **2016 ж.**

**СТУДЕНТКЕ АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША
ОҚЫТУ БАҒДАРЛАМАСЫ
(SYLLABUS)**

BE 3303 «Басқару есеп II» пәні

FUUA 30 «Қаржылық, басқарушылық есеп және аудит» модулі

5B050800 «Есеп және аудит» мамандығы

«Инженерлік экономика және менеджмент» факультеті

«Кәсіпорын экономикасы» кафедрасы

Студентке арналған пән бойынша оқыту бағдарламасын (syllabus) әзірлеген: аға оқытушысы, экономика ғылымдарының магистрі Темирбекова Ляззат Асанкызы

«Кәсіпорын экономикасы» кафедрасының отырысында талқыланды
« ____ » _____ 2016ж. № _____ хаттама
Кафедра меңгерушісі _____ Ахметжанов Б.А. « ____ » _____ 2016ж.
(қолы) (А.Ж.Ә.)

«Инженерлік экономика және менеджмент» факультетінің оқу-әдістемелік кеңесі мақұлдаған
« ____ » _____ 2016ж. № _____ хаттама
Төраға _____ Нұрмағамбетова Н.А. « ____ » _____ 2016ж.
(қолы) (А.Ж.Ә.)

Оқытушы туралы мәліметтер және қатынас ақпараты

Аты-жөні Темірбекова Ляззат Асановна

Ғылыми дәрежесі, лауазымы, қызметі: э.ғ.м., аға оқытушы
«Кәсіпорын экономикасы» кафедрасы ҚарМТУ-дың IV корпусында
орналасқан, Қарағанды қ., Бейбітшілік бульвары, 56, 316-аудитория,
байланыс телефоны 56-75-98 (1049)

Пәннің еңбек көлемділігі

Семестр	Кредиттер саны	ECTS	Сабақтар түрі					СӨЖ сағаттарының саны	Жалпы сағат саны	Бақылау түрі
			Қатынас сабақтарының саны			СОӨЖ сағаттарының саны	Барлық сағат саны			
			дәріс	практикалық сабақтар	зертханалық сабақтар					
6	3	5	30	15	-	45	90	45	135	Емтихан

Пән сипаттамасы

«Басқару есеп II» пәні кәсіби пәндердің таңдау компонентінің циклына жатады.

Пәннің мақсаты

Басқарушылық есеп II мақсаты ұйымдардың басшыларын жоспарлау, бақылау, талдау және басқару шешімдерін қабылдау, ынталандыруға жататын басқару қызметін жүзеге асыру үшін экономикалық ақпараттармен камтамасыз ету болып табылады.

Өнімнің өзіндік құнын калькуляциялау жүйесі сыртқы қаржылық есептілікті ұсыну талаптарын қанағаттандыру және де пайда туралы айлық және тоқсандық есептіліктерді құрастыру үшін тауарлы-материалдық қорлардың құнын бағалауға қажетті шығындар есебімен байланысты болып табылады.

Пән міндеттері

- студенттерді басқарушылық есептің негізгі ұғымдарымен, қағидаларымен таныстыру;
- кәсіпорын қызметіндегі шығындарды жіктей білуге олардың жекелеген құрамды бөліктерінің есебін ұйымдастыруға және өзіндік құнды калькуляциялау әдісін дұрыс таңдай білу,
- студенттерді бухгалтерлік есепті реттейтін құқықтық актілермен және ғылыми, оқу әдебиетімен өз бетінше жұмыс істеуге үйрету;
- барлық нормативті актілермен дұрыс жұмыс істеу, олардың өзара байланысын игеру, олардың мазмұнына сынмен қарау, даулы жағдайлар бойынша өз көзқарасын айту;
- шығындарды калькуляция объектілеріне дұрыс бөліп тарата білу;

шешім қабылдау үшін шығындар шамасын болжай білуге үйрету.

- кәсіпорынның объектілеріне бухгалтерлік есеп жүргізу жолдарын, әдістерін, тәсілдерін, ұйымдастырлуын игеру;

Пререквизиттер

Осы курсты оқып меңгеру үшін студент алдыменен келесі пәндерді игеруі қажет: Экономикалық теория негіздері, Кәсіпорын экономикасы, Бухгалтерлік есеп принциптері, Қаржылық есеп, Бағақалыптастыру, Басқару есеп I.

Постреквизиттер

Ілгерілетілген қаржылық есеп, Аудит, Басқарушылық талдау, Қаржылық талдау, Қаржылық менеджмент, Жобаларды талдау, дипломдық жұмыс жазу, ғылыми жұмыстар жазу.

Пәннің тақырыптық жоспары

Тарау атауы, (тақырыптар)	Сабақтардың түрлері бойынша еңбек көлемділігі, сағ.				
	дәрістер	практика-лық	зертхана - лық.	СОӨЖ	СӨЖ
1. Қазіргі жағдайдығы басқарушылық есептің ерекшеліктері мен функциялары	2	1	4	4	2
2 Шығындарды бағалау	4	2	4	4	4
3 Шығындарды басқару және стратегиялық басқарушылық есеп	2	1	4	4	2
4 Бюджеттеу және негізгі бюджетті құру	3	2	4	4	3
5 Бюджеттік жоспарлау, қызмет ету көрсеткіштерінің өлшену және бақылау	3	1	4	4	3
6 Бақылау мен қызмет нәтижесін бағалау	3	2	5	5	3
7 Басқару шешімдерін қабылдау үшін релеванттық ақпарат	3	2	5	5	3
8 Шешімдер қабылдауды талдау	3	1	5	5	3
9 Инвестициялық шешімдерді талдау	2	1	5	5	2
10 Сызықтық программалау	5	2	5	5	5
Барлығы:	30	15	-	45	45

Практикалық (семинарлық) сабақтар тізімі

1. Қазіргі жағдайдығы басқарушылық есептің ерекшеліктері мен функциялары
2. Шығындарды бағалау
3. Шығындарды басқару және стратегиялық басқарушылық есеп
4. Бюджеттеу және негізгі бюджетті құру
5. Бюджеттік жоспарлау, қызмет ету көрсеткіштерінің өлшену және бақылау
6. Бақылау мен қызмет нәтижесін бағалау
7. Басқару шешімдерін қабылдау үшін релеванттық ақпарат
8. Шешімдер қабылдауды талдау
9. Инвестициялық шешімдерді талдау
10. Сызықтық программалау

СӨЖ-ге арналған бақылау тапсырмаларының тақырыбы

1. Басқарушылық есептің функциялары
2. Басқарушылық есептің ұйымдастырмалық, әлеуметік және тәртіптік аспектілері
3. Бәсеке ортаның және өнімнің өмір талдау.
4. Есептің басқарушылық жүйелеріне өзгермелі ортаның әсері
5. Шығындар функцияларын анықтау үшін жалпы қағидалар
6. Ең төменгі квадраттар әдісі
7. Оқу қисықтары.
8. Көптік регрессияны талдау
9. Мультиколлинеарлылық
10. Шығындар функциясын бағалау үшін алдыңғы мәліметтерді қолданғанда ескеретін факторлар
11. Көмекші бөлімшелердің шығындарын өндірістік бөлімшелерге бөлу
12. Қадамдық әдіс
13. Теңдеулер әдісі.
14. Өндірістегі жоғалтулар есебі.
15. Өнімнің функционалды өзіндік құны (ABC).
16. Құндылықтардың шынжырынын талдау.
17. Мақсаттық шығындар калькуляциясы
18. «Дәл уақытында» жүйелері
19. Саны көтеруге кеткен шығындар
20. Тапсырыстың экономикалық оптималды мөлшерін анықтау
21. Стратегиялық басқарушылық есеп
22. Балансталған есептік ведомос
23. Бюджеттік жүйелердің түрі
24. Өнімнің өзіндік құнын функционалды калькуляциялау негізінде смета құру
25. Анықталмаған жағдайда смета құру
26. Ауытқуларды талдау
27. Жауапкершілік есебі
28. Трансферттік бағақалыптастыру
29. Бөлімше қызметінің қаржылық көрсеткіштері
30. Сапалық аспектілердің (қайтарымсыз шығындар, өсімше шығындар, альтернативті шығындар) маңыздылығы және мәліметтердің релеванттығы
31. «Шығындар- өнім көлемі-пайда» талдау
32. Шектеуші факторларды талдау
33. Бірнеше өнім үшін шығынсыздық нүктесін талдау
34. Тәуекел және анықталмаған жағдайда шешім қабылдау
35. Анықталмаған жағдайда CVP талдау
36. Абсолютті және салыстырмалы ақпараттың пайда болуы
37. Шешім қабылдау үшін релеванттық шығындармен түсімдерді өлшеу

38. Инвестициялық шешімдерді талдау: инвестицияны бағалау әдістеріне шолу
39. Инвестицияға инфляцияның әсерін талдау
40. Инвестициялық салмдарды реттеу
41. Капитал салымдағы тәуекелді талдау
42. сызықтық программалау
43. Графликтік тәсіл
44. Симплекс – әдіс
45. Сызықтық бағдармалауды пайдалану варианттары

Студенттер білімін бағалау критерийлері

Пән бойынша емтихан бағасы межелік бақылаулар бойынша максимум көрсеткіштер (60%-ға дейін) және қорытынды аттестаттаудың (емтихан) (40%-ға дейін) сомасы ретінде анықталады және кестеге сәйкес 100%-ға дейінгі мәнді құрайды.

Пән бойынша берілген тапсырмаларды орындау және тапсыру кестесі

Бақылау түрі	Тапсырманың мақсаты мен мазмұны	Ұсынылатын әдебиет	Орындау ұзақтығы	Бақылау түрі	Тапсыру мерзімі	Балл
Тестілі (жазбаша) сұрау	Практикалық дағдыларын және дәрістік білімдерді бекіту	[1], [2], [3], [4], дәрістік конспектілер	1 апта	Ағымдағы	7 апта	15
Тестілі (жазбаша) сұрау	Практикалық дағдыларын және дәрістік білімдерді бекіту	[3], [4], [9],[10], [12], [13] дәрістік конспектілер	14 апта	Ағымдағы	14 апта	15
Дәрістің қысқаша жазбасын және практикалық жұмыстарды тексеру	Практикалық дағдыларын және дәрістік білімдерді бекіту	[3], [5], [7], [9], [10], [15], [18], дәрістік конспектілер	12 апта	Ағымдағы	1,2,3,4, 5, 6,8,9, 10, 11,12, 13 апталар	30
Емтихан	Пән материалдарының игерілуін тексеру	Негізгі және қосымша әдебиеттер тізімі	3 қатынас сағаттары	Қорытынды	Сессия кезінде	40
Барлығы						100

Саясаты және процедуралар

«Басқару есеп II» пәнін оқу кезінде келесі ережелерді ұстануды сұраймын:

1. Сабаққа кешікпеу.
2. Сабақтан дәлелді себепсіз қалмау, ауырған жағдайда анықтама, ал басқа жағдайларда түсіндірме хат ұсынуды.
3. Сабақтың барлық түрлеріне қатысу студент міндеттерінің қатарына жатады.
4. Оқу процесінің күнтізбелік кестесіне сәйкес барлық бақылау түрін тапсыру.
5. Қатыспаған практикалық сабақтарды оқытушы көрсеткен уақытта өтеу.
6. Топтық жұмысқа белсенді қатысу.

Негізгі әдебиет тізімі

1. «Бухгалтерлік есеп пен қаржылық есептілік заңы» 28.02.2007 жыл, № 324.
2. Бухгалтерлік есеп шоттарының типтік жоспары. Қазақстан Республикасының Қаржы министрімен бекітілген.
3. Басқару есебі : оқу құралы / А. К. Ержанов; жалпы ред. А. К. Ержанов. - Алматы : Экономика , 2009. - 303 б.
4. Алданиязов К.Н. Управленческий учет и анализ : учеб. пособие / К. Н. Алданиязов. - 2-е изд. - Алматы : Nurpress, 2014 - Т.1. - 2014. - 202 с.
5. Алданиязов К.Н. Управленческий учет и анализ : учеб. пособие / К. Н. Алданиязов. - 2-е изд. - Алматы : NURPRESS, 2014 - Т.2. - 2014. - 167 с.
6. Астафьева, И. В. Управленческий учет. Первый уровень с практическими заданиями: учеб. пособие / И. В. Астафьева - Алматы : LEM, 2011. - 392 с
7. Нургазина, Ж. К. Управленческий учет: учебник / Ж. К. Нургазина . - Алматы , 2014. - 410 с
8. Темирбекова, Л. А. Управленческий учет 1: учебно-метод. пособие / Л. А. Темирбекова, Г. А. Шакирова . - Караганда : Изд-во КарГУ, 2014. - 236 с.
9. Кеулимжаев, К. К. Производственный и управленческий учет : учеб. пособие / К. К. Кеулимжаев, Н. А. Кудайбергенов. - Алматы : Экономика, 2011. - 329 с.
10. Управленческий учет : учебник / под ред. А. Д. Шеремета. - 4-е изд. - М : ИНФРА-М, 2009. - 428 с
11. Тайгашинова, К. Т. Управленческий учет : учеб. пособие / К. Т. Тайгашинова. - Алматы : Экономика, 2008. - 332 с
12. Друри К. Введение в управленческий и производственный учет: Учебное пособие для вузов/ Пер.с англ. –М.: Аудит, ЮНИТИ, 2011.-783с.
13. Друри К. Управленческий и производственный учет: Учебник / Пер.с англ. –М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002.-1071с.
14. Кукукина И.Г. Управленческий учет: Учебное пособие. –М: Финансы и статистика, 2004-400с.
15. Басқару есебі: оқулық / В. Л. Назарова, М. С. Жапбарханова, Д. А. Фурсов, С. Д. Фурсова. - Алматы : Экономика, 2005. - 297 б.

Қосымша әдебиеттер

1. Ван Хорн Дж.К. Основы управления финансами: Пер. с англ. / Гл. ред серии Я.В. Соколов. – М.: Финансы и статистика, 2000. –800с.: ил.

2. Мишин Ю.А. Управленческий учет: управление затратами и результатами производственной деятельности: Монография. –М.: Дело и Сервис, 2002.- 176с.

3. Темирбекова Л.А., Бердиходжаева М.С. Басқарушылық есеп - Тәжірибелік сабақ жүргізуге арналған әдістемелік нұсқаулар.- Қарағанды: ҚарМУ баспасы, 2005, 93 бет

4. Темирбекова, Л. А. Управленческий учет 1 : электронное учеб. пособие / Л. А. Темирбекова, Г. А. Шакирова ; Карагандинский гос. ун-т (Караганда). - Электрон. текстовые дан.(4,34 Мб). - Караганда : Инновационно-технолог. центр, 2011.

5. Темирбекова, Л. А. Курс лекций по дисциплине "Управленческий учет" [Электронный ресурс] ; Карагандинский гос.ун-т. - Электрон. текстовые дан. (264Кб). - Караганда : [б. и.], 2011. - 13 лекций.

**СТУДЕНТКЕ АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША
ОҚЫТУ БАҒДАРЛАМАСЫ
(SYLLABUS)**

BE 3303 «Басқару есеп 1» пәні

KB5 «Кәсіптік бағытталған» модулі

31.03.2004 ж. № 50 мемл. бас. лиц..

Баспаға _____ 20__ ж. қол қойылды. Пішіні 90x60/16. Таралымы _____ дана

Көлемі ___ оқу бас. п.№ _____ тапсырыс Бағасы келісілген

100027. ҚарМТУ баспасы, Қарағанды, Бейбітшілік бульвары, 56